

Beslutningsforslag nr. B 74

Folketinget 2012-13

Fremsat den 12. marts 2013 af Stine Brix (EL), Pernille Skipper (EL) og Finn Sørensen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om øget tilgængelighed i forbindelse med deltagelse i demokratiet

Folketinget pålægger regeringen

- at fremsætte et lovforslag om ændring af folketingsvalgloven, således at det ikke længere er et krav, men et muligt tilvalg for borgere, som har brug for hjælp til at afgive stemme, at en myndighedsperson overværer valg-handlingen,
- at arbejde for tilgængelighed i bred forstand for mennesker med handicap i forbindelse med valg, herunder også tilgængelighed i forhold til valgmaterialer, relevante hjemmesider, deltagelse i vælgermøder og adgang til af-

stemningssteder, og tilgængelighed i parlamentariske forsamlinger,

- at arbejde med lavteknologiske løsninger – i modsætning til elektroniske registreringer af stemmeafgivelsen – som kan forbedre tilgængelighed og stemmehemmelighed for mennesker med handicap.

Regeringen skal inddrage relevante handicaporganisationer i arbejdet med øget tilgængelighed og stemmehemmelighed ved valg.

Bemærkninger til forslaget

Mennesker med handicap møder mange forhindringer for at deltage i demokratiet på lige vilkår med resten af befolkningen. Forhindringerne opstår ikke kun i det øjeblik, hvor krydset skal sættes på stemmesedlen, men også, når en handicapet f.eks. ønsker at deltage i den offentlige debat i forbindelse med valgkamp, at komme ind på et valgsted og at bestride et mandat, fordi tilgængeligheden ofte er for ringe. For Enhedslisten er det helt afgørende, at alle har lige muligheder for at deltage i demokratiet. Her skal et handicap ikke være en forhindring.

FN's handicapkonvention, artikel 29 (FN-konventionen af 13. december 2006 om rettigheder for personer med handicap), slår fast, at regeringen skal sikre mennesker med handicap deres politiske rettigheder og mulighed for at gøre brug af dem på lige vilkår med andre borgere og sørge for, at de kan afgive deres stemme og stille op til valg, at valgeregler, procedurer og valgmaterialer er egnede og tilgængelige og lette at forstå og benytte og at beskytte deres adgang til hemmelig stemmeafgivning og at deltage effektivt og fuldt ud i det offentlige liv, herunder i politiske partier og organisationer for mennesker med handicap.

I 2008 blev folketingsvalgloven, jf. lovforslag nr. L 17, 2008-09, ændret netop for at imødekomme artikel 29 i handicapkonventionen. I den forbindelse blev der dog også indført en ny bestemmelse om, at mennesker med handicap, som har brug for hjælp i forbindelse med selve valghandlingen, skal overvåges af en myndighedsperson. Af hørings svarene fra dengang fremgår det, at flere handicaporganisationer opfatter det som umyndiggørende. Samme kritik er blevet rejst for nylig af f.eks. Dansk Blindesamfund. Enhedslisten foreslår derfor, at alle mennesker med handicap, som har brug for hjælp i forbindelse med stemmeafgivelsen, får ret til selv at vælge, hvem der skal hjælpe og være til stede i stemmeboksen, når stemmen skal afgives. Det skal

dog fortsat være muligt at vælge, at en myndighedsperson overvårer valghandlingen.

Enhedslisten anerkender samtidig ønsket, som er blevet fremsat i forbindelse med diskussionen om e-valg, om at kunne afgive sin stemme selv. Enhedslisten foreslår derfor, at regeringen skal tage initiativ til at undersøge, hvordan dette ønske kan imødekommes, uden at løsningen er elektronisk og dermed kompromitterer befolkningens mulighed for at gennemskue og kontrollere valghandlingen. Kan man f.eks. bruge plastiktavler med brailleskrift, som lægges oven på en papirstemmeseddel, eller høretelefoner med oplæsningsmuligheder? Det er oplagt, at regeringen skal afsøge muligheder i samarbejde med handicaporganisationer og ved at indhente ideer fra andre lande.

En stor del af demokratiet udspiller sig, før og efter at krydset sættes. Det er i virkeligheden her, mange borgere med handicap oplever de største forhindringer for at deltage i demokratiet. Mange partier har hjemmesider og materialer, som ikke er tilgængelige. Mange vælgermøder afholdes, uden at der er taget hensyn til tilgængelighed. Også afstemningssteder kan det være svært at få adgang til, hvis man er kørestolsbruger. Der er også forhindringer for at være politisk aktiv, f.eks. at have mulighed for at deltage i møder i den lokale partiforening, og også Folketingssalen og andre demokratiske forsamlingssteder er ikke tilgængelige for flere handicapgrupper. Derfor bør regeringen lave et samlet udspil til, hvordan demokratisk deltagelse i bred forstand kan forbedres for mennesker med handicap.

Et bedre og øget tilgængeligt demokrati vil naturligvis forudsætte ekstra midler. Enhedslisten foreslår, at de midler, som planlægges anvendt på elektroniske valg, i stedet prioriteres til at forbedre og øge tilgængeligheden.

Skriftlig fremsættelse

Stine Brix (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om øget tilgængelighed i forbindelse med deltagelse i demokratiet.

(Beslutningsforslag nr. B 74)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.